

DATUM	8-6-2021
AAN	Commissie RGW
VAN	Gedeputeerde Hanke Bruins Slot
ONDERWERP	Terugkoppeling n.a.v. vragen informatiesessie RGW 19 mei 2021

Inleiding

Op 19 mei 2021 jl. bent u geïnformeerd over de voortgang inzake de pilot aangaande het Nieuwkoopse initiatief. Ik heb u toen toegezegd op een aantal vragen schriftelijk terug te komen.

Vraag aangaande vrijgeven second-opinions

Door verscheidene leden van uw commissie is gevraagd of de inhoudelijke second-opinion, de juridische second-opinion en de financiële review van het pilot beschikbaar gesteld kunnen worden. De stukken worden aan u beschikbaar gesteld zoals ook verwoord in de Statenbrief van 25 mei jl.:

“De genoemde inhoudelijke second opinion en financiële review treft u aan als bijlages bij deze statenbrief. Aangaande de juridische second-opinion hebben wij geheimhouding opgelegd op grond van art. 25, lid 2 van de Provinciewet en art. 10, lid 2 sub b van de Wet openbaarheid bestuur. De reden is dat het document juridische informatie bevat waarvan openbaarmaking het financiële belang van de betrokken provincies en het ministerie van LNV kan schaden. Hoewel juridische risico's getoetst gaan worden in de casuïstiek, juist ook om deze risico's zoveel mogelijk in te perken, geeft het rapport een uitgebreide weergave van eventuele aanvliegroutes om aankomend beleid en deels ook bestaand beleid bij de rechter ter sprake te stellen hetgeen kan leiden tot een ongewenste intensivering van procedures. Voor u is de juridische second opinion in te zien achter de zogeheten dubbele inlog.”

Inhoudelijke vragen

Naar aanleiding van de informatiesessie heeft dhr. Dercksen van de PVV fractie de volgende inhoudelijke vragen gesteld:

“Hoe beoordeelt de gedeputeerde het dat de stikstofmodellen haaks staan op de feiten (ammoniak langs de kust en natuurgebied Korenburgerveen)?”

Dhr. Dercksen heeft de vragen naderhand per mail gespecificeerd:

“De stikstofdepositie van Natura 2000 gebied langs de kust bestaat alleen in de computer. Alleen in de berekende modelletjes van het RIVM. Prof Han Lindeboom heeft echter de onderbouwing van het RIVM onderzocht en die rammelde aan alle kanten. De Noordzee blijkt volgens deze professor eerder een put van een bron van ammoniak. Wanneer zetten we de modelletjes samen met het voorgenomen beleid bij het grof vuil, tot dat we de echte data hebben?”

En:

“Waarom houden de plantjes op de het Korenburgerveen zich niet aan de modelletjes van het RIVM? Volgens die modelletjes hadden ze allemaal dood moeten zijn, maar het gaat prima met ze. Zijn dat andere plantjes dan in onze natuurgebieden? Hoe kan dat nou toch?”

De stikstofmodellen, die worden gekalibreerd aan de hand van de beschikbare metingen, geven een goede indicatie van de stikstofbelasting op de natuur. Daarbij wordt de gemodelleerde neerslag getoetst aan de zogenaamde KDW (Kritische Depositie Waarde, ofwel stikstofbelasting waarboven negatieve effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten). De combinatie van gemodelleerde achtergronddepositie en KDW worden gebruikt om allereerst een beeld

te krijgen waar het hoogst waarschijnlijk is dat de staat van de natuur wordt aangetast door een overmaat van stikstof (en dus beleid om stikstofdaling in te zetten waarschijnlijk noodzakelijk is), en daarnaast als toetsingsinstrument voor de vergunningverlening. Bij de uitkomsten van modellen hoort een onzekerheidsmarge waarmee in de praktijk rekening wordt gehouden. Zo wordt in vergunningverlening de ecologische beoordeling gehanteerd om, ook als er sprake is van een overschrijding van de KDW, alsnog toenames in stikstofneerslag toe te staan als uit ecologisch onderzoek blijft dat stikstof ter plaatse niet een beperkende factor blijkt. En vormen veldonderzoek en kennis van de lokale beheerders mede de basis voor de gekozen maatregelen. Er zijn immers vele factoren die van invloed zijn op de staat van de natuur, zoals gebruiksintensiteit, verontreinigingen en waterhuishouding. Met name die laatste (waterhuishouding) heeft voor veel natuurtypen een hoge mate van samenhang met stikstof voor de gesteldheid van de natuur, en daarmee voor het behalen van de natuurdoelen.

In het geval van het Korenburgerveen is er sprake van intensieve maatregelen om de verdroging in het gebied tegen te gaan. Deze maatregelen hebben hun vruchten afgeworpen waardoor het gebied een goede vooruitgang heeft getoond. Dit is immers ook de intentie van het nemen van die maatregelen. Dat neemt echter niet weg dat er alsnog negatieve effecten zijn van een te hoge stikstofbelasting, zo geeft de provincie Gelderland richting haar eigen Staten aan: *“De negatieve effecten van stikstof zijn nog duidelijk aanwezig. Daarom zetten wij de komende jaren stevig in op stikstofvermindering en natuurherstel middels de Gelderse Maatregelen Stikstof.”*

Aangaande het andere deel van de vraag is navraag gedaan bij het RIVM. Metingen van stikstof langs de kust laten zien dat de berekende stikstofdepositie waarschijnlijk een onderschatting van de echte situatie is. Om hiervoor te compenseren is 8 jaar geleden, op basis van toen beschikbare informatie, een bijdrage uit zee geïntroduceerd. Intussen is duidelijk, mede na gesprekken met dhr. Lindeboom, dat deze gehanteerde bijdrage groter is dan waarvan in werkelijkheid sprake kan zijn. De uitspraak van dhr. Lindeboom dat de Noordzee eerder een put dan een bron van ammoniak is, is correct wat betreft de gemiddelde situatie op de Noordzee. Of dit ook geldt voor de situatie direct aan de kust, is onderwerp van nieuw onderzoek. Dit onderzoek zal proberen een antwoord te vinden op de vraag waarom er sprake is van een gemodelleerde onderschatting van de stikstofdepositie langs de kust. Hierbij is van belang dat een onderschatting (maar ook een overschatting) in de modellering niet ongewoon is. Een model blijft immers een benadering van de werkelijkheid. Om deze reden vindt dan ook de kalibratie met metingen plaats. Nieuwe inzichten worden jaarlijks in het AERIUS instrumentarium verwerkt, waarmee de modellen de werkelijkheid steeds beter kunnen weergeven. Overigens is de compensatie met ammoniak uit zee ter hoogte van de Utrechtse natuurgebieden nog slechts zeer klein en van ondergeschikt belang voor de beleidsuitgangspunten.

Naast bovenstaande vraag werd door dhr. Dercksen geïnformeerd naar de vorderingen ten aanzien van het onderzoeksvoorstel van de Universiteit van Amsterdam (UvA), waar bron-effect metingen onderdeel van zijn. Tijdens de informatiesessie is hier reeds kort op ingegaan. Er loopt een traject waarbij provincies gezamenlijk de kennishiaten bepalen in de gehele stikstofmonitoringsketen. Dit gebeurt via een zogenaamde MDIAR analyse (monitoring/data/information/assessment/reporting). De resultaten daarvan moeten na het zomerreces leiden tot een onderzoeksagenda met prioritering. Het eerder door de heer Dercksen voorgestelde UvA onderzoek is één van de onderzoeken die onderdeel uitmaakt van de analyse en dus mogelijk op de onderzoeksagenda belandt. Daarnaast lopen er landelijke trajecten, bijvoorbeeld naar aanleiding van het rapport van de commissie Hordijk. Ook daarbij wordt de onderzoeksvraag van het UvA betrokken.